

Brussel, 5.2.2019
COM(2019) 50 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**over de werking van Verordening (EU) nr. 1337/2011 van het Europees Parlement en de
Raad van 13 december 2011 betreffende Europese statistieken van meerjarige teelten**

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de werking van Verordening (EU) nr. 1337/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende Europese statistieken van meerjarige teelten

1. ACHTERGROND

Verordening (EU) nr. 1337/2011 (hierna "de verordening" genoemd) betreffende Europese statistieken van meerjarige teelten¹ is op 1 januari 2012 in werking getreden. Hiermee werden twee rechtshandelingen ingetrokken: Verordening (EEG) nr. 357/79 van de Raad van 5 februari 1979 betreffende "de statistische enquêtes naar de wijnbouwoppervlakten"² en Richtlijn 2001/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 2001 "betreffende door de lidstaten uit te voeren statistische enquêtes voor de vaststelling van het productiepotentieel van bepaalde soorten fruitbomen"³. Verordening (EU) nr. 1337/2011 heeft betrekking op twee verzamelingen van structurele gegevens over meerjarige teelten:

- verzameling van boomgaardgegevens over appel, peer, perzik, nectarine, sinaasappel, citroen, kleine citrusvruchten en olijfbomen en wijnstokken voor tafeldruiven; en
- verzameling van wijngaardgegevens over wijngaarden die druiven voor wijn, rozijnen en druiven met een dubbel doel produceren.

Tot dusver zijn er drie gegevensverzamelingen georganiseerd: twee over boomgaarden (2012 en 2017) en één over wijngaarden (2015).

In artikel 13 van de verordening is het volgende vastgelegd: "Uiterlijk 31 december 2018 en elke vijf jaar daarna evalueert de Commissie de werking van deze verordening. Bij deze evaluatie beoordeelt de Commissie of het noodzakelijk is alle in artikel 4 genoemde gegevens te produceren. Indien de Commissie tot het oordeel komt dat sommige gegevens niet langer vereist zijn, is zij bevoegd om overeenkomstig artikel 11, gedelegeerde handelingen vast te stellen tot schrapping van bepaalde gegevens uit de bijlagen I en II."

In dit verslag worden de belangrijkste bevindingen uit de evaluatie van de werking van de verordening samengevat. Er wordt verwezen naar de Europese strategie voor

¹ Verordening (EU) nr. 1337/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende Europese statistieken van meerjarige teelten en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 357/79 van de Raad en Richtlijn 2001/109/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 347 van 30.12.2011, blz. 7).

² Verordening (EEG) nr. 357/79 van de Raad van 5 februari 1979 betreffende de statistische enquêtes naar de wijnbouwoppervlakten (PB L 54 van 5.3.1979, blz. 124).

³ Richtlijn 2001/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 2001 betreffende door de lidstaten uit te voeren statistische enquêtes voor de vaststelling van het productiepotentieel van bepaalde soorten fruitbomen (PB L 13 van 16.1.2002, blz. 21).

landbouwstatistieken in 2020, die het Comité voor het Europees statistisch systeem tijdens zijn 27e vergadering op 19 november 2015 heeft goedgekeurd. Ook wordt een nieuw rechtskader voor structurele statistieken van meerjarige teelten gepresenteerd, tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1337/2011, de verordening waarvan de werking het onderwerp vormt van dit verslag.

2. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN EN BEOORDELING

De toepassing van Verordening (EU) nr. 1337/2011 is tot op zekere hoogte problematisch, zoals blijkt uit de ervaringen met het verzamelen van boomgaardgegevens in 2012 en 2017 en van wijngaardgegevens in 2015, de feedback van verschillende vergaderingen van deskundigengroepen⁴ en de kwaliteitsverslagen die door de lidstaten zijn aangeleverd. Bovendien zijn de behoeften van de gebruikers in de afgelopen tien jaar veranderd.

2.1. Kwesties in verband met het verzamelen van gegevens

Op basis van de analyse van de gegevens en de kwaliteitsverslagen is het duidelijk dat het verzamelen van boomgaardgegevens en van wijngaardgegevens enkele inherente uitdagingen meebrengt.

2.1.1. Het verzamelen van boomgaardgegevens

Het tegenover elkaar opnemen van de gegevensvariabelen (soortgroep, kleur van het fruit, oogstmoment, leeftijd, dichtheid) in kruistabellen heeft twee gevolgen. Ten eerste moeten de lidstaten zeer hoge steekproefpercentages toepassen. Onder de landen zonder boomgaardkadaster lag het gemiddelde steekproefpercentage zeer hoog (54 %). Vijf van deze landen moesten daarom een telling organiseren om gegevens over boomgaarden te verzamelen. Ten tweede zorgt de gedetailleerde uitsplitsing van de gegevens voor kostbare en tijdrovende gegevensverzamelingen. De gemiddelde kosten van het verzamelen van boomgaardgegevens (per referentiejaar) zijn ongeveer 220 000 EUR per land, variërend van 2 500 EUR tot 900 000 EUR. De arbeidsinput binnen statistische autoriteiten verschilt van 0,1 voltijdsequivalent (VTE) tot 6,2 VTE. Ook ligt er een zware last op de respondenten, vanwege de grote omvang van de steekproeven en de lange vragenlijsten, waarvoor veel oppervlaktemetingen nodig zijn.

De gebruikers van de gegevens profiteren helaas niet optimaal van de grote investering die op nationaal niveau wordt gedaan in het verzamelen van uiterst gedetailleerde informatie, aangezien

⁴ Vergaderingen van de werkgroep Teeltstatistieken (2012-2017), het permanent comité voor de landbouwstatistiek (tot 2014) en de directiegroep voor landbouwstatistieken (vanaf 2015).

een deel van de verzamelde gegevens niet kan worden vrijgegeven vanwege statistische vertrouwelijkheid.

De verspreiding van soortgroepen in de EU wordt niet goed weergegeven in de soortgroepen die in bijlage I bij de verordening worden beschreven, met name wat appels en peren betreft. Voor tafelappels wordt 34 % van de oppervlakte met bomen ingedeeld in de groep "Overige" en voor peren 18 %. In de noordelijke en oostelijke delen van Europa is het probleem nog groter: in sommige landen behoren vrijwel alle boomgaarden tot de categorie "Overige".

Het is lastig om vrijwillige gegevens te verzamelen over appel-, peren- en perzikbomen die voor industriële verwerking zijn geplant, omdat het jaarlijkse besluit van boeren om de vruchten voor consumptie dan wel voor industriële verwerking te verkopen in veel gevallen sterker afhangt van het weer, de marktomstandigheden en de kwaliteitsaspecten dan van het soort fruitboom.

2.1.2. Het verzamelen van wijngaardgegevens

In artikel 3, lid 4, van de verordening wordt bepaald dat de gegevens over wijnstokken anders dan tafeldruiven (bijlage II bij de verordening) "worden verschaft met gebruikmaking van de beschikbare gegevens uit het wijnbouwkadaster dat wordt bijgehouden overeenkomstig artikel 185 bis van Verordening (EG) nr. 1234/2007 voor alle bedrijven in dit kadaster, zoals omschreven in artikel 3, lid 1, onder a), van Verordening (EG) nr. 436/2009". De verplichte connectie tussen het wijnbouwkadaster en het verzamelen van wijngaardgegevens op grond van de verordening levert in verschillende lidstaten problemen op, omdat het kadaster niet altijd is bijgewerkt en niet alle variabelen uit de verordening erin zijn opgenomen. Ook de verplichting om het kadaster als enige gegevensbron te gebruiken is problematisch vanuit het oogpunt van de Praktijkcode voor Europese statistieken⁵. In artikel 6, lid 2, staat namelijk dat de keuze voor statistische bronnen gebaseerd moet zijn op statistische overwegingen, en op grond van artikel 12, lid 1, moeten de brongegevens regelmatig worden beoordeeld en gevalideerd.

2.2. Behoeften van de gebruikers

Op basis van het overleg met de beleidsvormende DG's is bevestigd dat de Commissie nauwgezet op de hoogte moet worden gehouden van het potentieel van aanplantingen om bepaalde soorten meerjarige teelten te produceren binnen de EU. Om te zorgen dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid naar behoren wordt beheerd, heeft de Commissie regelmatige gegevens over meerjarige teelten nodig. Uit de screening van de gegevens is echter

⁵ Praktijkcode voor Europese statistieken voor nationale statistische autoriteiten en Eurostat (statistische autoriteit van de EU), goedgekeurd door het Comité voor het Europees statistisch systeem op 16 november 2017: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8971242/KS-02-18-142-EN-N.pdf/e7f85f07-91db-4312-8118-f729c75878c7> (uitsluitend in het Engels beschikbaar).

gebleken dat er substantiële maatregelen kunnen worden uitgevoerd om de last te verminderen, met name wat het verzamelen van boomgaardgegevens betreft.

De volgende variabelen zijn niet langer nodig als onderdeel van de structurele statistische gegevens die met het oog op de beleidsmonitoring worden aangeleverd:

- soortgroepen voor appels en peren;
- kleur van de vrucht voor perziken, nectarines en tafeldruiven; en
- het oogstmoment voor perziken, nectarines, abrikozen, sinaasappels en kleine citrusvruchten.

Daarnaast is het niet meer nodig om de variabelen die voor leeftijd en dichtheid worden gebruikt, in een kruistabel op te nemen, hoewel deze gegevens wel afzonderlijk kunnen worden verzameld. Wat de regelmatigheid betreft, kan het verzamelen van de gegevens om de 6-7 jaar plaatsvinden, aangezien de structuur van boomgaarden en wijngaarden relatief stabiel is. Op grond van de verordening moesten de lidstaten waar de wijnstokken op minimaal 500 ha werden verbouwd, de gegevensverzameling uitvoeren. Voor de boomgaarden lag deze drempelwaarde op 1 000 ha op nationaal niveau voor alle afzonderlijke soorten fruitbomen. Om de drempelwaarde op één lijn te brengen met de andere maatregelen en kadasters in de wijnsector, moet deze ook voor wijngaarden op 1 000 ha liggen.

Voor het beleid zijn gegevens nodig waarin de regionale gebieden beter worden weergegeven. Op grond van de verordening zijn de gegevens over fruitbomen verzameld op NUTS 1-niveau⁶ en de gegevens over wijngaarden voor de productie van wijn op NUTS 2-niveau. Omdat deze gegevens belangrijk zijn voor het analyseren van het regionale potentieel van boomgaarden en wijngaarden, zowel in het kader van marktbeheer als in het geval van een crisis, zijn alle structurele gegevens over boomgaarden en wijngaarden op NUTS 2-niveau nodig.

3. DE EUROPESE STRATEGIE VOOR LANDBOUWSTATISTIEKEN IN 2020 EN DE NIEUWE GENERATIE LANDBOUWSTATISTIEKEN: GEVOLGEN VOOR VERORDENING (EU) Nr. 1337/2011

Sinds 2014 heeft Eurostat intensief gewerkt aan de "Strategie voor de landbouwstatistieken voor 2020 en daarna"⁷ met de gegevens van de gebruikers (voornamelijk andere afdelingen van de Commissie en EU-organisaties) en de nationale statistische instanties. De strategie voor landbouwstatistieken is bedoeld om:

- op efficiënte wijze statistieken te produceren die aan de behoeften van de gebruikers voldoen;

⁶ Nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek.

⁷ Werkdocument van de diensten van de Commissie — effectbeoordeling bij de strategie voor de landbouwstatistieken voor 2020 en daarna en volgende potentiële wetgevingsscenario's SWD(2016) 0430 final — 2016/0389 (COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016SC0430> (uitsluitend in het Engels beschikbaar).

- de lasten voor de respondenten en de statistische systemen niet significant te vergroten en meer statistieken beschikbaar te maken;
- de consistentie tussen de subdomeinen van de landbouwstatistieken te vergroten;
- de concepten en definities te verduidelijken en te stroomlijnen;
- de kwaliteit van de landbouwstatistieken te verbeteren; en
- de integratie van landbouw-, bosbouw-, bodemgebruik- en milieustatistieken te verbeteren.

De toepassingsfase is begonnen na de goedkeuring van de strategie door het Comité voor het Europees statistisch systeem in 2015. Volgens de effectbeoordeling sluit de toepassingsstrategie met twee stappen het best aan op de behoeften van het statistische systeem en de gebruikers.

- De eerste stap is de kaderverordening betreffende geïntegreerde landbouwstatistieken (Integrated Farm Statistics, IFS), die betrekking heeft op de landbouwstructurenquête die momenteel onder de verordening betreffende enquêtes naar de landbouwbedrijven⁸ valt, de statistieken over de structuur van boomgaarden en wijngaarden in het kader van Verordening (EU) nr. 1337/2011 en enkele agromilieu-indicatoren. De verzameling van structurele gegevens over boomgaarden en wijngaarden zal plaatsvinden in het kader van de module "boomgaard" en de module "wijngaard" van Verordening (EU) 2018/1091 (de IFS-verordening)⁹, die op 18 juli 2018 is vastgesteld. Verordening (EU) nr. 1337/2011 is met ingang van 1 januari 2022 ingetrokken.
- De tweede stap is de SAIO-verordening (Statistics on Agricultural Input and Output — statistieken van de landbouwinput en -output), waaronder (onder andere) gewasproductie en gewasevenwicht vallen.

De modulen "boomgaard" en "wijngaard" in het kader van de IFS-verordening zullen minder gedetailleerde gegevens bevatten over de teelteigenschappen, maar de gegevens zullen aan Eurostat worden aangeleverd als microgegevens die verband houden met de kerngegevens van het landbouwbedrijf. Op deze manier kunnen de gegevens flexibeler worden gebruikt en kan beter worden voldaan aan de behoeften van de gebruikers. Door deze microgegevens wordt opname in een kruistabel mogelijk, zodat zichtbaar wordt welk type boer welke verschillende soorten meerjarige teelten verbouwt en hoe deze boeren te werk gaan (bv. leeftijd, onderwijs en opleiding, andere landbouwactiviteiten, andere winstgevendende activiteiten, of ze in een probleemgebied zijn gevestigd enz.).

⁸ Verordening (EG) nr. 1166/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende enquêtes naar de structuur van de landbouwbedrijven en de enquête naar de productiemethoden in de landbouw en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 571/88 van de Raad (PB L 321 van 1.12.2008, blz. 14).

⁹ Verordening (EU) 2018/1091 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 betreffende geïntegreerde landbouwstatistieken en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 1166/2008 en (EU) nr. 1337/2011 (PB L 200 van 7.8.2018, blz. 1).

3.1. De module "boomgaard" in de IFS-verordening

De structurele statistieken over boomgaarden zullen onder de module "boomgaard" in de IFS-verordening vallen. De in hoofdstuk 2 genoemde problemen worden hiermee opgelost en de huidige behoeften van de Commissie worden erin verwerkt. In de module "boomgaard" zijn ongeveer 600 variabelen minder opgenomen dan in Verordening (EU) nr. 1337/2011. Naar verwachting zullen de kosten en lasten van het verzamelen van de gegevens hierdoor afnemen, zelfs wanneer rekening wordt gehouden met de vereiste nauwkeurigheid op NUTS 2-niveau.

De verzameling van boomgaardgegevens in het kader van de IFS-module "boomgaard" zal in 2023 plaatsvinden.

3.2. De module "wijngaard" in de IFS-verordening

De inhoud van de verzameling van wijngaardgegevens in het kader van de module "wijngaard" van de IFS-verordening blijft grotendeels hetzelfde als in het kader van Verordening (EU) nr. 1337/2011. Het enige verschil is de definitie van de belangrijkste wijnstokrassen. Momenteel zijn de belangrijkste rassen gedefinieerd als de wijnstokrassen waarvan de oppervlakte op nationaal niveau ten minste 500 ha bedraagt. In het kader van de IFS-verordening worden ze van onderaf gedefinieerd: elke wijnbouwer meldt de tien grootste rassen die in zijn bedrijf worden verbouwd, en op basis van deze rassen worden de belangrijkste rassen op nationaal niveau vastgesteld.

In het kader van de IFS-module "wijngaard" mogen de lidstaten de beste beschikbare gegevensbron kiezen voor de verzameling van de wijngaardgegevens (een gegevensverzameling dan wel het wijnbouwkadaster). De Commissie moedigt de lidstaten echter aan om zoveel mogelijk van het wijnbouwkadaster gebruik te maken, omdat op die manier de lasten voor de respondenten en de kosten worden beperkt. Om de kwaliteit van de gegevens in het wijnbouwkadaster te verbeteren is de Commissie voornemens een oproep tot het indienen van voorstellen bekend te maken voor subsidies ter verbetering van de interoperabiliteit van het wijnbouwkadaster en de verzameling van statistische gegevens (met inbegrip van het statistisch bedrijfsregister).

De verzameling van wijngaardgegevens in het kader van de IFS-verordening zal in 2026 plaatsvinden. De verzameling van wijngaardgegevens in 2020 zal nog steeds plaatsvinden in het kader van Verordening (EU) nr. 1337/2011, zodat er genoeg tijd is om het statistisch bedrijfsregister op één lijn te brengen met het wijnbouwkadaster, zoals nodig is in het kader van de IFS-verordening.

4. CONCLUSIES

Verordening (EU) nr. 1337/2011 heeft niet gewerkt zoals bedoeld bij de vaststelling ervan, omdat de inhoud van de gegevens en de opname ervan in kruistabellen te gedetailleerd waren. Deze factoren hebben bijgedragen aan de hoge lasten voor de respondenten en de hoge kosten voor het verzamelen van de gegevens, met vertrouwelijke gegevens tot gevolg. De behoeften van de gebruikers zijn in de loop der jaren ook veranderd en momenteel heeft de Commissie minder details nodig.

Vanwege bovenstaande redenen en om de "Strategie voor de landbouwstatistiek voor 2020 en daarna" uit te voeren, wordt het verzamelen van boomgaard- en wijngaardgegevens van Verordening (EU) nr. 1337/2011 verwerkt in de nieuwe IFS-verordening. Verordening (EU) nr. 1337/2011 is ingetrokken. Deze intrekking wordt na de verzameling van wijngaardgegevens in 2020 (levering van gegevens in 2022) van kracht.

De nieuwe rechtsgrondslag voor de structurele gegevens over boomgaarden en wijngaarden zal beter voldoen aan de behoeften van de gebruikers en zal naar verwachting de lasten voor de respondenten verlagen. De gegevens van de modules "boomgaard" en "wijngaard" in het kader van de IFS-verordening zullen het mogelijk maken om de bedrijven die fruitbomen en wijnstokken verbouwen, grondig te analyseren. Dit is te danken aan de vele mogelijkheden die de levering van microgegevens met zich meebrengt. De structuur van de boomgaarden en wijngaarden zal hierdoor kunnen worden gekoppeld aan de volledige structurele gegevens van de boerenbedrijven. De bewijsbasis voor het nemen van besluiten die de sector beïnvloeden, zal hierdoor dus worden versterkt.